

NUORISOTUTKIMUSSEURA RY:N LAUSUNTO VUOSIA 2012–2015 KOSKEVASTA LAPSI- JA NUORISOPOLITIIKAN KEHITTÄMISOHJELMASTA

Nuorisotutkimusseura ry kiittää opetus- ja kulttuuriministeriötä lausuntopyynnöstä koskien *Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman* luonnosta vuosille 2012–2015. Lausunnossa nostetaan nuorisotutkimuksen näkökulmasta esiin viisi teemaa: **nuorisopolitiikan murros; nuorisopolitiikka sukupolvipolitiikkana; yhdenvertaisuus nuorisopolitiikan kentällä; laaja näkökulma kansalaisvaikuttamiseen** sekä **nuorisotutkimus politiikan resurssina**. Nämä näkökulmat ovat keskeisiä myös nuorisotyön kenttien näkökulmista (mm. Allianssi ry:n ja Kanuuna-verkoston lausunnot).

Nuorisopolitiikan murros

Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman kehystäminen ei ole helppo tehtävä. Nuorisopolitiikka on niin kansallisessa kuin kansainvälisessäkin katsannossa monenlaisten murrosten keskellä. Nuorisopolitiikan klassinen perusta on nuorten vapaa-ajan toiminnan mielekkäässä organisoinnissa. Tämä on tarkoittanut erityisesti koulun ja työn ulkopuolisten elinolojen ja elämänlaadun sekä kansalaistoiminnan vahvistamisen monikenttäisiä tavoitteita.

Eurooppalaiset yhteiskunnat, Suomi muiden muassa, kohtaavat demokratia- ja demografiavajeen muodostaman poliittisten haasteiden vyöhykän, joka on noussut myös nuorisopolitiikan peruskysymykseksi. Tällainen sektoreita ylittävä poliittinen haaste tuo nuorisokysymyksen yhteiskunnallisten keskustelujen ytimeen, olipa kyseessä edustuksellinen demokratia tai eläkekysymys. Tämä voidaan nähdä sekä nuorisopolitiikan vahvuutena että riskinä. Yksi riski on se, että nuorisopolitiikan tehtäväksi jää korjata niitä yhteiskunnallisia epäkohtia, joita perinteiset hyvinvointipoliittiset toimijat eivät onnistu nuorten osalta korjaamaan: esimerkiksi koulupudokkaat, lastensuojeluasiakkaat, tilastojen ulkopuolelle karanneet nuoret tai köyhyysrajan alapuolella elävät lapsiperheet. Tämä vahvistaa sellaista nuorisopoliittista ajattelutapaa, jossa huoli nuorista liittyy tarpeeseen identifioida riskiryhmät lasten ja nuorten keskuudesta erilaisten interventoiden kohteiksi. Nuorisopolitiikan kohteeksi – tai kansakumppaniksi – määrittävät polarisaatiota korjatessa lapset ja nuoret hyvinvointipalveluiden *asiakkaina* pikemminkin kuin lapset ja nuoret pienoiskulttuuriensa *jäseninä* tai *kansalaisina*. Tämä jännite leimaa väistämättä myös *Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelmaa*.

Toistaiseksi ohjelmaluonnoksesta puuttuu kokoava ajatus lapsi- ja nuorisopolitiikan suunnasta, jonka avulla otettaisiin ennakkoluulottomasti kantaa muun muassa edellä kuvattuun jännitteeseen ja luonnosteltaisiin niin hallituskauden kuin pidemmän aikavälin nuorisopoliittisia linjauksia. Ohjelmaluonnoksessa on valittu realistinen retoriikka visioivan tai julistuksellisen sijasta. Ohjelman seuranta on tarkoitus keventää, mikä osaltaan voi luoda mielikuvaa siitä, ettei ohjelmaa pidetä kovin merkityksellisenä. Ollakseen vahva toimija nuorisopolitiikka tarvitsee näkemyksellisyyttä ja rohkeaa ennakointia sekä monipuolista (tutkimuksellista) seurantaan myös hallitusohjelmakehyksen ohji ja yli, sekä ajallisesti että sisällöllisesti. Tällainen ennakoiva lähtökohta palautuu nuorisopolitiikan perusluonteen määrittelyyn: onko kyse nuoria nykyiseen järjestelmään sopeuttavasta vai pikemminkin järjestelmää uudistamaan pyrkivästä politiikasta?

Luonnoksessa on vastattu laaja-alaisen nuorisopolitiikan tarpeeseen sitomalla ohjelma ansiokkaasti muihin hallituksen keskeisiin ohjelmiin, kansainvälisiin linjauksia unohtamatta. Ohjelma linjaa myös monia lainsäädännöllisiä tai muutoin jo tehtäviä toimenpiteitä. Poikkihallinnolliset tavoitteet ovat kannatettavia ja välttämättömiä. Kiitettävän usein toteuttaminen on luonnoksessa osoitettu selkeästi jonkin ministeriön alaisuuteen. Väliin jää kuitenkin epäselväksi, mikä taho kantaa päävastuun toteuttamisesta – tai miten toteuttamiskelpoisia tavoitteet ovat hallinnollisesti ja käytännön tasolla. Kehittämisohjelman toteuttaminen ei ole mahdollista ilman riittäviä resursseja. Aiempi *Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma* sai kritiikkiä siitä, että siinä

kommentointiin monien sektoreiden toimintaa, mutta käytännössä poikkihallinnolliset vaikutukset jäivät vähäisiksi. Tämä on syytä huomioida monialaisen yhteistyön hallinnollisia ja käytännön haasteita tarkennettaessa.

Ohjelmayhteiskunnan dialogisuuden ihanteet ja jännitteet nuorisopoliittisella kentällä – valtio, kunnat, yksityinen ja kolmas sektori, tutkimusyhteisöt – jäävät luonnoksessa vähäiseen rooliin. Tämä näkyy paitsi luonnoksessa, myös ohjelman valmistelussa, johon nuorisokentän eri toimijoita on sitoutettu heikosti, yksittäisiä seminaaritulaisuuksia lukuun ottamatta. Tällä voi olla vaikutuksia myös ohjelman toimeenpanon kannalta.

Kehittämishojelman laadinnan ja toimeenpanon kaltainen poliittinen ohjaus on vaativaa strategista työtä. Luonnoksessa ei riittävän selkeästi tehdä eroa *vision*, *strategiaprosessin* tai *totentussuunnitelman* välillä, mikä tekee luonnoksen hahmottamisen vaikeaksi. Olisi syytä erottaa ohjelmassa nämä ilmaisut toisistaan nykyistä selkeämmin.

Strategisia tavoitteita on syytä hahmotella nykyistä vahvemmin kokonaisuuksina pikemminkin kuin itsenäisinä osioina. Esimerkiksi tavoitteet 1, 5 ja 8 liittyvät kaikki *osallisuuden vahvistamiseen*; tavoitteet 2–4 koskevat *yhdentaruuden vahvistamista*; tavoitteet 6–7 puolestaan viittaavat nuorten täysvaltaiseen *yhteiskunnalliseen jäsenyyteen*. Tällaisten kokonaisuuksien kautta on mahdollista välttää päällekkäisyyksiä ja hakea ohjelmaan kokoavaa nuorisopoliittista suuntaa. Strategisesti merkittävien ydintavoitteiden muotoileminen on ohjelmopoliittisesti iskevämpää kuin 10 kohdan lista.

Nuorisopoliittikka sukupolvipoliittikkana

Kehittämishojelman yksi kulmakivi on sukupolvipoliittikka, vaikka sen artikulointi jääkin usein rivien väliin. Vanhenevan hyvinvointiyhteiskunnan ongelmana on kasvava *sukupolvien välinen ohipuhuminen* (Nuorten elinolot - vuosikirja 2010) – katsottiinpa asiaa yhteiskunnallisen vallanjaon tai taloudellisten realiteettien näkökulmasta. Suomalaista nuorisopoliittikkaa leimanneen ”nuorisolähtöisyyden” ohella on syytä puhua myös sukupolvilähtöisyydestä. Yhteiskunnan muutosvoima palautuu sekä sukupolvien väliseen luottamuspuolaan että ylisukupolviseen luottamukseen. Tästä näkökulmasta katsottuna nuorisopoliittisessa ytimessä on kysymys nuorten sukupolvien asemista ja resursseista osallistua yhteiskunnan rakentamiseen ja poliittiseen vallankäyttöön aikana, jota nimitetään epävarmaksi riskiyhteiskunnaksi, niin Suomessa kuin globaalisti. Sukupolvisopimus ei ole yksinkertainen juridinen sopimus, eikä sukupolvivaikutusten arviointia (vrt. lapsivaikutusten arviointi luonnoksessa) voi tyypistää vain sosiaalipoliittikan julkistaloudellisiin makrokehyksiin, jolloin tavoitteena on täystyöllinen (työmarkkina)kansalainen ja palkkatyön eläkemallit. Kyse on yhtä lailla muun muassa ympäristöpolitiikkasta ja ihmisoikeuspolitiikkasta, joiden kehykset ylittävät kansallisvaltioiden rajat monin tavoin.

Lapsi- ja nuorisopoliittikka on väistämättä tarkasteltava myös *ikäpolitiikkana*, vaikka lapsia ja nuoria ei lähestyttäisikään biologisen iän, vaan sosiaalisten, juridisten ja kulttuuristen jäsenysten kautta. Luonnoksessa ikäryhmä- ja elämäntilakusensitiivistä ajattelua on sovellettu tuomalla strategisten tavoitteiden tasolla esille se, mikä ikäryhmä kulloinkin on priorisoinnin kohteena. Nämä priorisoinnit tuntuvat väliin motivoimattomilta; esimerkkinä nuorten aikuisten (25–29v) ikäryhmän jättäminen rasisminvastaisen työn ulkopuolelle.

Yhteiskuntatakuu. Nykyinen hallitus tarjoaa nuoren sukupolven aikuistumisen ja itsenäistymisen kitkoihin nuorten yhteiskuntatakuun kokonaisuutta, joka on nuorisopoliittikan keinovalikoimista se, johon satsataan merkittävästi uusia resursseja. Luonnoksessa on tärkeitä avauksia yhteiskuntatakuun nuorisopoliittiseksi ymmärtämiseksi. Myös yhteiskuntatakuun kokonaisuutta on syytä tarkastella perinteistä koulutus- ja työmarkkinakansalaisuutta laajemmassa mielessä.

Yhteiskuntatakuun suunnittelu on syytä toteuttaa siten, että se ottaa huomioon paitsi yhteiskunnalliset realiteetit ja institutionaaliset rakenteet, myös nuoren sukupolven arvo- ja asenneilmaston nykytilan sekä nuorten arkiset avainkokemukset. Laaja-alaista ajattelua kaivataan muun muassa nivelvaiheohjauksen toteuttamiseen. Yksi haastavimmista ryhmistä on toisella asteella kerta toisensa jälkeen opintonsa keskeyttävät nuoret. Viime vuosina on keskitytty valmistuneiden opiskelijoiden jatko- ja uraohjaukseen, mutta tämä työ ei kata

keskeyttämisongelmaa. Etsivä työ on yksi keino keskeyttämisongelman ratkaisuun. Tämän ohella ohjausrakenteita tulisi kehittää koulutuksen sisällä. Työttömille nuorille suunnatun työvoimapolitiittisen koulutuksen sisällöllinen kehittäminen on tarpeellista, jotta ohjaavien koulutusten rooli ei jää työttömien nuorten säilömisfunktion tasolle.

Yhteiskuntatakuun kaltaista monikenttäistä poliittista toimenpidekokonaisuutta on syytä valmistella ja toteuttaa kansainvälisen tietopohjan perusteella sekä vertailevalla otteella. Pohjoismaista löytyy vastaavia rakenteita: muun muassa työtakuu (*arbetsgaranti*) ja nuorisotakuu (*ungdomsgaranti*). Kyse onkin Suomen valtionrajat ylittävistä muutoksista, joita luonnehtivat esimerkiksi työpaikkarakenteen uudelleen muotoutuminen, polarisaatio ”hyviin” ja ”huonoihin” töihin sekä työpaikkojen kato ja nuorten hauras työmarkkina-asema muuttuvissa työyhteiskunnan olosuhteissa. Nuorten yhteiskuntatakuun poliittisten ja käytännön prosessien edistämiseen on syytä kytkeä nuorisotutkimus jo suunnitteluvaiheesta lähtien. Nuorisotutkimusverkosto (tutkimusprofessori Tommi Hoikkala) on vastikään valittu pohjoismaisen nuorisotutkimuksen koordinaattoriksi, teemana pohjoismainen nuorisotyöttömyys. Nuorisotutkimusverkosto on käynnistänyt neuvottelut nuorten yhteiskuntatakuun pohjoismaiseksi analysoimiseksi.

Yhdenvertaisuus nuorisopolitiikan kentällä

Kysymys yhdenvertaisuuden toteuttamisesta politiikassa ja nuorisotoiminnassa on erityisen ajankohtainen ajatellen muun muassa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslainsäädännön yhdistämistavoitteita kuluvalla hallituskaudella. Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman luonnoksessa yhdenvertaisuus on nostettu esiin sekä läpileikkaavana että erillisenä strategisena tavoitteena. Tämä kaksoisstrategia on kannatettava. Nuorisopolitiikka voi onnistuessaan profiloitua vahvaksi yhdenvertaisuusajattelun edistäjäksi. Nuorisotyön rooli yhdenvertaisuustyön vahvistajana jää luonnoksessa turhan vähäiseksi. Syrjimättömyys ei ole uusi periaate, päinvastoin: siinä kiteytyy nuorisotyölle ominainen tehtävä eli nuorten ryhmissuhteiden vahvistaminen nuorisotyön keinovalikoiman avulla.

Suomalaisessa keskustelussa sukupuoli-kiintiöt ovat tuttu puheenaihe, jossa *positiivista erityiskohtelua* sovelletaan jo varsin arkisena käytäntönä. Nuorisotutkimukset kuitenkin osoittavat, miten etnisten suhteiden kohdalla yhdenvertaisuuden edistämisen yleisluontoiset johtoajatukset törmäävät arjen tilanteissa monenlaisiin asenteellisiin ja toiminnallisiin ongelmiin. Etnisiin eroihin perustuva syrjintä on vaikeaa määritellä (välitön, välillinen, rakenteellinen) ja tunnistaa, kun usein kyse on totutuista käytännöistä. Yhdenvertaisuuden toteutuksessa kysymys monimielisestä rasismista suomalaisnuorten keskuudessa on erityisen pulmallinen. Syrjimättömyyden takaamiseksi ei riitä, että edistetään erilaisten vähemmistöryhmien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia (mukaan lukien Suomessa syntyneet monikulttuuriset nuoret). Tarvitaan aktiivista syrjinnänvastaista toimintaa, jossa keskeisenä kasvatustyön kohteena ovat nuoren sukupolven arvot, asenteet ja toimintatavat sekä nuorisoalan toimijoiden valmiudet ennaltaehkäistä ja puuttua syrjintään, niin instituutioiden kuin nuorten arjessakin.

Luonnoksessa *alueellinen yhdenvertaisuus* tyypistyy etupäässä koulutuspoliittisiksi toimenpiteiksi. Tulee huolehtia myös palveluiden, harrastusmahdollisuuksien ja osallistumisen yhdenvertaisuudesta alueellisesti niin maakunnissa kuin kaupungeissa. Uusimmat selvitykset osoittavat suuria eroja alueiden lasten ja nuorten hyvinvoinnissa myös saman kaupungin sisällä. Esimerkiksi Helsingin Jakomäessä 23 % alle 17-vuotiaista on lastensuojelun toimenpiteiden kohteena, kun taas Kulosaarissa luku on 2 %. Maaseudulla asuvien nuorten elinympäristöt eivät saa jäädä kaupunkimaisten kysymysten varjoon. Kyse on myös valtakunnallisesta ilmiöstä, mikä koskee muun muassa toisen asteen aloituspaikkojen vähentämistä maakunnissa ja siitä seuraavia 16-vuotiaiden poismuuttopaineita kotipaikkakunnalta. Myös *sukupuolivaikutuksia* on syytä tarkastella kaikessa viranomais-toiminnassa, ei vain koulutusjärjestelmässä. Tilastot osoittavat, että esimerkiksi lastensuojelutoimenpiteet kohdistuvat eri tavoin eri sukupuoliin. Esimerkiksi kiireelliset sijoitukset kasautuvat teini-ikäisiin tyttöihin (*Nuori tasa-arvo 2011*; THL Lastensuojelutilasto).

Yhdenvertaisuus on myös *taloudellinen kysymys*, katsottiinpa asiaa taloudellisten resurssien epätasaisen jakautumisen tasolla tai nuorten elämänhallinnan näkökulmasta. Tässä kohden kehittämisohjelman resurssina voisi toimia

voimassa oleva *kuluttajapoliittinen ohjelma* (2008–2011), joka nostaa esiin lasten ja nuorten erityisen suojelun tarpeen velkaantumisen ja siihen liittyvän pikavippiongelman ratkaisussa. Ylivelkaantuneille ja maksuhäiriömerkinnän saaneille nuorille tulee järjestää erityistä neuvontaa ja ohjausta. Heidän määränsä on viime vuosina kasvanut merkittävästi, mikä kertoo osaltaan nuorten arjen kaupallistuneista ehdoista koskien vertaisryhmissä pärjäämistä, taloudellisen toimeentulon ohella.

Laaja näkökulma kansalaisvaikuttamiseen

Lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksien ja -resurssien vahvistaminen ja monipuolistaminen on otettu luonnoksessa keskeiseksi kehittämiskohteeksi. Luonnos antaa realistisesti ymmärtää, että kyse on muustakin kuin edustuksellisten kanavien käytöstä. Kansalaisvaikuttamisen muotojen ja areenojen muutokset ovat osaltaan sukupolvipoliittisia kysymyksiä: mitä arvotetaan kansalaistoiminnaksi tai mikä jää aikuiskatseen ulkopuolelle. Luonnos osoittaa, ettei nuorten omaehtoisten sosiaalisten yhteisöjen merkitystä kansalaistoiminnan virtuaalisina ja fyysisinä ympäristöinä ole helppoa ottaa poliittisesti haltuun. Nuorten kuulemisvelvoite on kirjattu nuorisolakiin, ja sen toteuttamisongelma on ollut läpi edellisen kehittämisohjelmakauden puhuttavimpia teemoja. Toivottavaa on, että tuleva kehittämisohjelma onnistuu artikuloimaan tapoja, joilla tähän sukupolvisen ohipuhumisen todennettuun ongelmaan voidaan tarttua – niin toimijoiden, vastuunjaon, ympäristöjen kuin resurssienkin näkökulmista.

Nuorisotutkimukset osoittavat nuorten yhteiskunnallisen *aktiivisuuden kasautumisen* trendin: yhdellä yhteiskunnallisella toimintakentällä aktiiviset nuoret toimivat aktiivisesti myös muilla yhteiskunnallisilla areenoilla, ja vastaavasti osa lapsista ja nuorista jää syrjään monista yhteiskunnallisista toimintamahdollisuuksista. Nykyisten kuulemisjärjestelmien monistamisessa piilee nuorisopolitiikan ydinongelma: foorumeista voi muodostua vain aktiivisimpien ja äänekkäimpien vaikuttamisväyliä. Etenkin erityisryhmät, kuten yhteiskunnallisilta resursseiltaan tai kielitaidoltaan heikommassa asemassa olevat, on syytä huomioida. Maahanmuuttajajärjestöjen ja muiden erityisryhmien kanssa työskentelevien tahojen asiantuntemusta olisi syytä hyödyntää nuorten vaikuttamisrakenteiden ja -mahdollisuuksien kehittämisessä. On syytä pohtia myös, miten erilaisissa laitoksissa olevat voivat päästä vaikuttamisprosesseihin mukaan (esim. lastenkodit, koulukodit tai vankilat).

Osallisuus. Uusien vaikuttamistapojen ja -ympäristöjen ennakkoluuloton kehittäminen vaatii erityistä uskallusta Suomen kaltaisessa poliittisessä ympäristössä, jota on luonnehdittu paitsi järjestöjen luvatuksi maaksi, myös vaikuttamistoiminnaltaan varsin *rakenne- ja aikuislähtöiseksi valtioksi*. Esimerkiksi oppilaitosdemokratiassa ja osallisuudessa on kyse muustakin kuin oppilaskuntatoiminnan kehittämisestä: lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksista opetukseen ja oppilaitoksen yhteisöllisiin ratkaisuihin sekä laajemmin oppilaitosten ovien avaamisesta yhteiskunnallisen vaikuttamisen ympäristöihin. Tämä antaa mahdollisuuden kehittää oppilaitosten toimintakulttuureihin sellaisia prosesseja, joissa yhteiskuntaa ja ympäristöä koskeva kognitiivinen tieto voi käytännön toiminnan kautta mobilisoida yhteiskunnallista aktiivisuutta. Osallisuus näyttäytyy tällöin niin *yksilön* kuin *ryhmätason* toimintana – sekä instituutioiden virallisissa että epävirallisissa rakenteissa.

Suomalaisessa osallisuuskeskustelussa menevät sekaisin osallisuuden poliittiset ja sosiaaliset ulottuvuudet. Poliitikka viittaa enemmän *valtaan ja päätöksentekoon*, sosiaalinen ulottuvuus pikemminkin *yhteisöllisyyteen ja kuulumiseen*. Esimerkkinä käy luonnoksessa hahmoteltu oppilaskuntatyö: se kuvataan keinoksi osallistaa oppilaita päätöksentekoon, mutta sen oletetaan hoitavan myös kuulumisen kokemukset. Näiden kahden ulottuvuuden nykyistä järjestelmällisempi jäsentäminen voisi lisätä ymmärrystä osallisuuden kompleksisestä ilmiökentästä. Tämä olisi tarpeen, ettei syntyisi näkemystä, jonka mukaan yhteisöllisyys koulussa voidaan taata oppilaskunnan kaltaisen muodollisen rakenteen kautta. Tämä on tavoitteena yleisluontoinen, eikä vielä kerro kouludemokratian arjesta yksilö-, luokka- ja ryhmätason dynamiikkoineen.

Nuorten lakisäateisen kuulemisvelvoitteen monikenttäistä soveltamista on tarpeen jatkaa edellisen ohjelmakauden jälkeen. Nuorten kannalta merkittäviä arkisia ympäristöjä ovat nuorisotyön ja kouluympäristöjen lisäksi yhdyskuntasuunnitteluun, kirjasto-, kulttuuri-, sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvät osa-alueet, joiden

kehittämiseen, toteuttamiseen ja arviointiin nuorten olisi syytä päästä osallisiksi. Kehittämisen ei tule kohdentua vain palvelujärjestelmään vaan myös nuorten roolin tukemiseen näissä rakenteissa – ja niiden ulkopuolella.

Nuorisotutkimus politiikan resurssina

Kehittämisohjelman luonnos on valmisteltu tietoon perustuvan poliittisen ohjauksen hengessä. Käytännössä se tukeutuu varsin vähän tutkimus-, tilasto- ja rekisteritietoon, mikä väliin heikentää esitettyjen väitteiden vakuuttavuutta. Myös maininnat tutkimuksellisesta seurannasta jäävät pintapuolisiksi. Suomalaisen nuorisopoliittisen kentän yhtenä vahvuutena on pidetty sen monikenttäistä luonnetta, ei ainoastaan poikkihallinnollisessa mielessä, vaan myös laajemmin niissä tavoissa, joilla tutkijat ja tutkimustieto on kytketty osaksi poliittisia prosesseja. Kyse ei ole ainoastaan tutkimustiedon hyödyntämisestä, vaan laajemmin nuorten kokemusten ja aikuislähtöisen hyvinvointiohjauksen välille rakentuvasta jännitteestä.

Luonnoksessa ei nouse esiin se keskeinen kysymys, millaiseen tietämiseen nuorisopoliittikan kehittäminen perustuu – tai sen tulisi perustua. *Nuorisobarometri* on osoittanut jo useiden vuosien ajan, että nuorten kokemuksissa muun muassa syrjäytyminen nuorisopoliittikan ydinkysymyksenä palautuu juuri sille arjen vyöhykkeelle, jonka viralliset indikaattori- ja tilastorakenteet heikoimmin tavoittavat: ystävyysuhteiden ja muun arkisen yhteenkuulumisen koettuihin ongelmiin.

Nuorisotutkimusseura ja Nuorisotutkimusverkosto ovat valmiita olemaan mukana kehittämisohjelman edistämisessä tutkimustiedon ja näkökulmien tarjoamisen sekä kehittämisohjelman prosessin seurannan ja arvioinnin tasolla. Mahdollisuudet ovat monet.

Helsingissä 17.10.2011

Nuorisotutkimusseura ry.:n puolesta:

Leena Suurpää (Nuorisotutkimusverkoston tutkimusjohtaja)

Minna Autio (Nuorisotutkimusseuran puheenjohtaja, Helsingin yliopisto)

Anu Gretschel (Nuorisotutkimusverkoston tutkija)¹

Tommi Hoikkala (Nuorisotutkimusverkoston tutkimusprofessori)

Tomi Kiilakoski (Nuorisotutkimusverkoston tutkija)

Merja Kylmäkoski (Nuorisotutkimusseuran varapuheenjohtaja, Humak)

Mirja Määttä (Nuorisotutkimusverkoston tutkija 31.7. saakka, Itä-Suomen yliopisto)

Elina Pekkarinen (Nuorisotutkimusverkoston tutkija)

Kari Paakkunainen (Nuorisotutkimusseuran hallituksen jäsen, Helsingin yliopiston avoin yliopisto)

Anne-Mari Souto (Nuorisotutkimusseuran hallituksen jäsen, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä)

¹ Gretschelin yksityiskohtaiset kommentit löytyvät erillisen luonnosdokumentin marginaalista.